

Més democràcia en la presa de decisions mediambientals

01/2013 - **Medi ambient i Conservació.** L'ICTA-UAB ha participat en el projecte d'investigació europeu ENGOV, que ha redactat un document que ha estat distribuït entre els caps d'estat d'Amèrica Llatina i la Unió Europea que es van reunir a Santiago de Chile. El document crida l'atenció sobre la necessitat d'incloure de manera més efectiva les comunitats locals en la presa de decisions mediambientals en relació a les activitats extractives, com la mineria o l'agricultura industrial, que s'efectuen en els seus territoris.

Mina a cel obert a la Guayana francesa.

Davant l'apogeu de les inversions en activitats extractives a Amèrica Llatina i el Carib, s'està generant una creixent preocupació sobre les seves conseqüències socials i ambientals. Les activitats extractives, incloent la mineria metalífera, l'extracció d'hidrocarburs i la biomassa, s'estan expandint i traslladant cap a noves i remotes àrees, sovint habitades per comunitats indígenes i camperoles.

Aquestes activitats tenen profundes conseqüències. D'una banda, generen desenvolupament econòmic, llocs de treball i infraestructures, així com ingressos pels governs, que són parcialment orientats a finançar programes socials. D'altra banda, aquests projectes sovint danyen la naturalesa i els mitjans de vida locals, consumeixen grans quantitats d'energia i aigua, i produeixen grans quantitats de residus. Moltes comunitats reclamen que les seves necessitats i inquietuds sobre els impactes negatius de les activitats extractives no són prou preses en compte, de manera que s'incrementa la resistència local. Els marcs regulatoris i institucionals existents, incloent els mecanismes de consulta, no resulten adequats per prevenir i solucionar aquests problemes.

Diverses investigacions assenyalen que les preocupacions socials i ambientals dels actors locals s'han de tenir genuïnament en compte en els processos de presa de decisions sobre el desenvolupament d'activitats extractives en a l'Amèrica Llatina i al Carib. Les comunitats locals són les que més pateixen l'impacte directe de l'explotació minera, així com l'explotació petrolífera i gasífera, preses hidroelèctriques i noves formes d'extracció de biomassa, com els cultius de palma i les plantacions de soja. A més, aquestes comunitats tenen amplis coneixements sobre els recursos naturals afectats per aquestes activitats. Tant les autoritats nacionals, com els inversors estrangers, els països importadors i les organitzacions internacionals haurien involucrar seriosament les comunitats locals en la presa de decisions per tal d'assegurar un desenvolupament sostenible i equitatiu. Si no es tenen en compte les veus locals i es milloren les pràctiques institucionals i tècniques, s'incrementaran les tensions vinculades a activitats extractives, el que podria desembocar en creixents enfrontaments violents. Si les peticions de llegítima participació de les comunitats locals no són ateses de manera apropiada les activitats extractives podrien suscitar conflictes creixents. Per prevenir que això passi és necessari implementar mesures democràtiques incloents.

Mariana Walter.

Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals